

Giltig from
2025-01-01, version 1.0

Metod Geografikomponent vårdval vårdcentral

Simulering av kommande års ersättning förväntas vara klar i september. Utbetalning verkställs 1 januari. Under året sker därefter inga nya beräkningar förutom när en ny vårdcentral startar eller ändrar lokalisation se nedan.

Geografikomponentens delar

Antal invånare i kommunen

Data tas ut 15:e mars från SCB. Denna data utgår från helårsdata 31 dec föregående år.

Befolkningstäthet i kommunen

Data tas ut 15:e mars från SCB. Denna data utgår från helårsdata 31 dec föregående år.

Vårdcentralen är enda vårdcentral i en kommun

Uppdateras månadsvis.

Vårdcentral belägen på ö utan bro

Genererar inga poäng utan ersätts med fast belopp per månad.

Vårdcentralens avstånd till närmaste större ort

Väglänkar tas ut 15:e mars. Större ort definieras som tätort. Avstånd till tätort beräknas till gräns för tätort.

Avstånd till närmaste sjukhus med medicinsk akutmottagning

Väglänkar tas ut 15:e mars. Vid förändring av utbudspunkt gällande närmaste akutmottagning är det alltid den geografiskt närmaste akutmottagningen som gäller. Förändring uppdateras vid nästkommande årsskifte.

Ny vårdcentral startar eller ändrar lokalisation

När ny vårdcentral startar eller flyttar under året görs en beräkning. Vid beräkningen används samma data och väglänkar som för den tidigare beräkningen som gjordes för övriga vårdcentraler.

Genomförande

Två avståndsberäkningar görs:

1. Avståndet från vårdcentral till gränsen för närmaste tätort med minst 5000 invånare
2. Avståndet från vårdcentral till närmaste sjukhus med medicinsk akutmottagning

Metod

Vald metod väljer snabbaste vägen och beräknar sedan ruttens längd.

De underlag som används är:

- Vårdcentraler från Vårdval vårdcentral. Vårdcentralernas koordinater hämtas från Lantmäteriets register med belägenhetsadresser, se <https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/fastighetsinformation-nedladdning/>.
- Tätorter från SCB, <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/tatorter/>, tätorterna hämtas i mars och används ett år, dvs till följande års uppdatering.
- Vägnät (NVDB) från Trafikverket, <https://www.nvdb.se/sv>, produkten "Vägdata för transportplanering". Vägnätet hämtas i mars och används ett år, dvs till följande års uppdatering.
- Sjukhus med medicinsk akutmottagning, ett urval av publicerade öppna data på dataportal.se.

Arbetet utförs huvudsakligen i programmen FME Form och QGIS.

Arbetsmomenten är följande steg:

1 Skapa ett anpassat vägnätverk

Här skapas ett anpassat vägnät med NVDB och "stjärnor" (120 m radie) med extra vägnät skapas runt varje sjukhus och vårdcentral för att de ska anslutas till ordinarie vägnät.

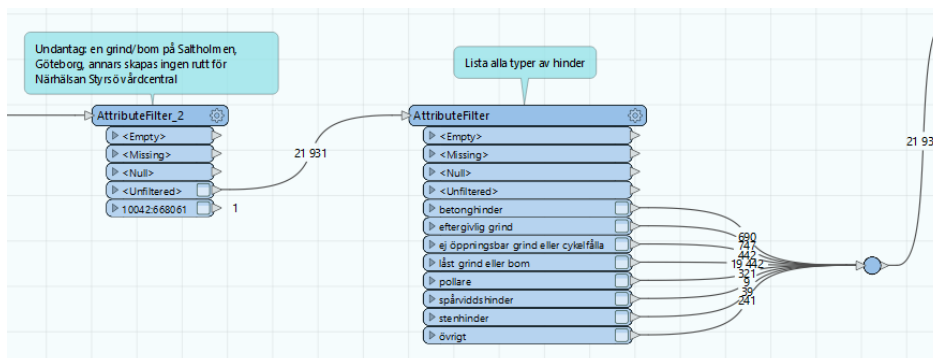

Figur 1. Vägnät, inkl. "stjärnor"

Endast bilnätet behålls, dvs gång- och cykelbanor används ej.

Väglänkar med förbud för biltrafik i båda riktningarna tas bort. Ex. busskörfält filtreras därför bort.

Väglänkar med väghinder på, ex. betonghinder eller grindar, filtreras bort.

Figur 2. Väghinder

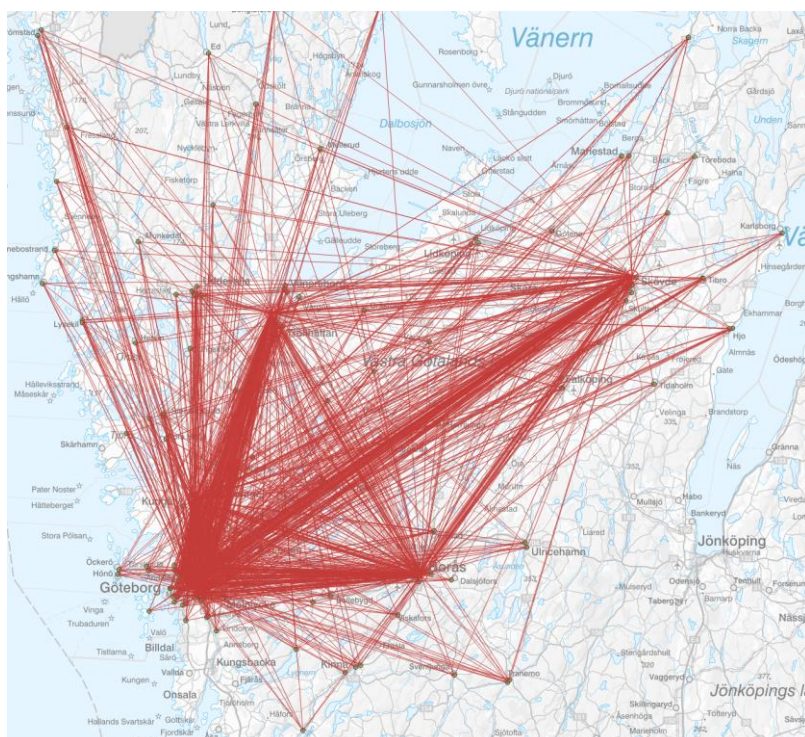
Ett undantag från denna regel har gjorts: en grind/bom på Saltholmen i Göteborg. Utan detta undantag skapas ingen rutt för Närhälsan Styrso vårdcentral, dvs. inga avståndsberäkningar skulle kunna göras för denna vårdcentral utan detta undantag.

Figur 3. Undantag för väghinder (röd markering) på Saltholmen, Göteborg

2 Skapa From-To-Lines

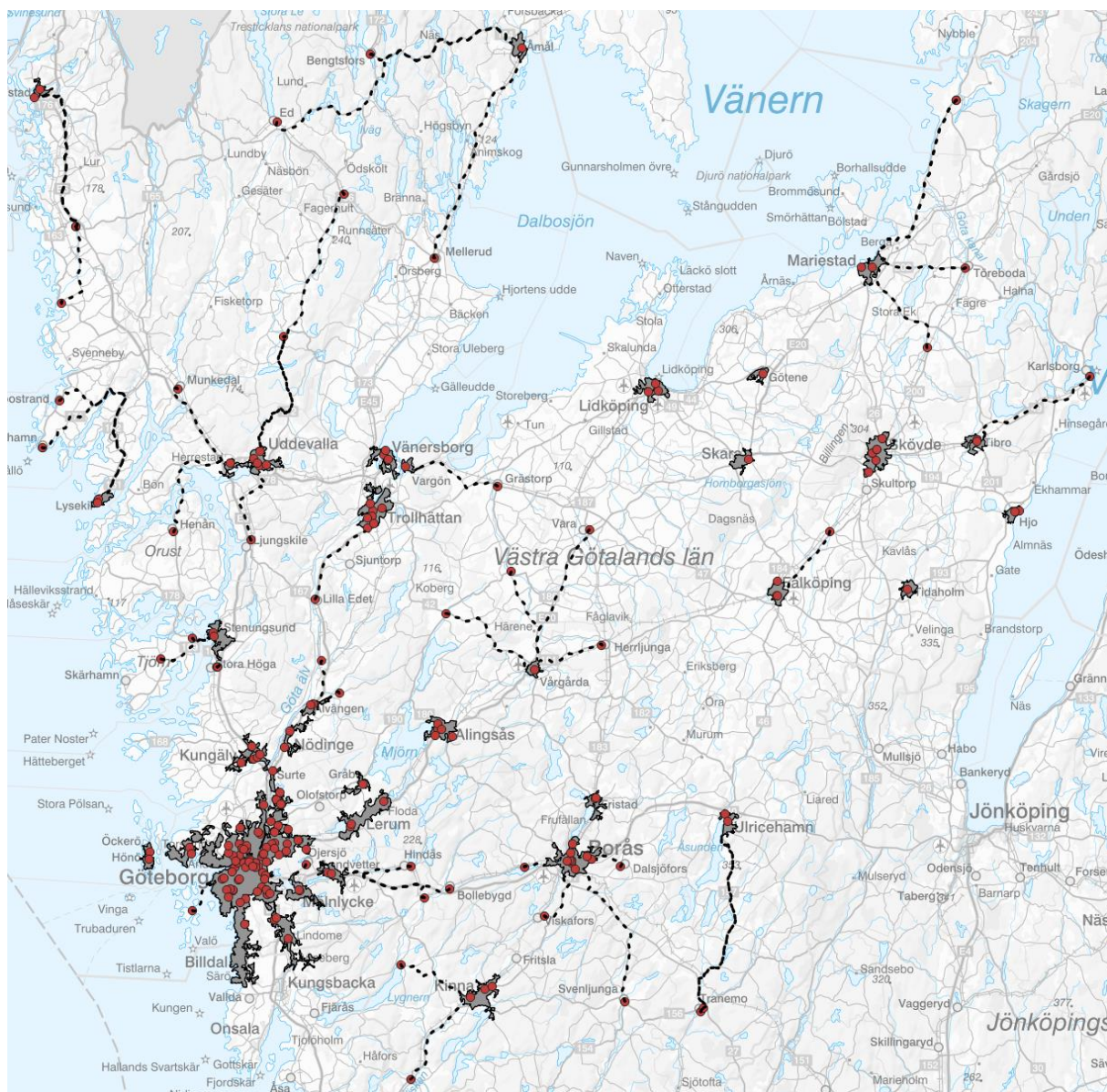
Skapar en rak linje för varje kombination av vårdcentral och sjukhus med medicinsk akutmottagning/tätort.

Figur 4. From-to-lines för vårdcentraler-akutmottagningar

3 Hitta snabbast väg

Beräknar avstånd för snabbast väg från vårdcentral till gränsen närmaste större tätort/sjukhus med medicinsk akutmottagning.

Figur 5. Snabbaste väg från vårdcentral till tätort, översikt.

Figur 6. Snabbast väg vårdcentral till sjukhus med medicinsk akutmottagning, översikt

Resultat

Excelfiler med avstånd i kilometer från varje vårdcentral till tätort respektive sjukhus med medicinsk akutmottagning.

Kvalitetssäkring av resultat

Granska:

- Vägnät
 - "Stjärnor" med skapat vägnät runt varje vårdcentral och akutmottagning
 - Väglänkar med väghinder filtreras bort.
 - Väglänkar med förbud för biltrafik i båda riktningarna tas bort.
- From-to-lines
 - Rätt antal (ex. 7 akutmottagningar x 212 vårdcentraler = 1 484st)
 - Går i rätt riktning (från vårdcentral till akutmottagning/tätort)
- Kortast väg
 - Även rutter som inkluderar färja är med, ex. Öckerö och Styrso
 - Beräknas enligt rätt riktning, ex. rätt håll i rondeller
 - Rutter ser rimliga ut i QGIS
 - Stickprov i QGIS: ett par manuella mätningar, jämför med avståndet som FME beräknar
- Excelfil
 - Alla vårdcentraler är med (ex. 212st)